

מראי מקומות, שיעור מאת הג"ר מאיר קפלן שליט"א

שבת נא: - בענין שביתת בהמה

1. **שבת נא:**, וז"ל, "משנה במה בהמה יוצאה ובמה אינה יוצאה יוצא הגמל באפסר ונאקה בחטם ולובדקים בפרומביא וסוס בשיר וכל בעלי השיר יוצאין בשיר ונמשכין בשיר ומזין עליהן וטובלן במקומן:"

2. **שבת קנג:**, וז"ל, "והלא מחמר ורחמנא אמר לא תעשה כל מלאכה אמר רב אדא בר אהבה מניחו עליה כשהיא מהלכת והא אי אפשר דלא קיימא להשתין מים ולהטיל גללים ואיכא עקירה והנחה כשהיא מהלכת מניחו עליה כשהיא עומדת נוטלו הימנה אי הכי אפילו חברו נמי אמר רב פפא כל שבגופו חייב חטאת בחברו פטור אבל אסור כל שחברו פטור אבל אסור בחמורו מותר לכתחלה"

3. **חידושי הרמב"ן שם**, וז"ל, "והלא מחמר. הי"נ הו"ל לאקשווי והלא שביתתן עליך מן התורה אלא דהא עדיפא ליה משום דהוה [דחי] ליה למימר כחמור של גוי, ואע"ג דקתני אין עמו נכרי מניחו על החמור דמשמע הא יש עמו נכרי לנכרי יהיב ליה, ואמרינן לעיל משום דחמור אתה מצווה על שביתתו, אפי" כחמור שאינו שלו אית לן למימר דלנכרי יהיב לי, משום דחמור אפשר לבוא לידי איסור תורה אם יהא מחמר אחרי' דזימנין דקיימו ולאן אדעתי, והי"נ אית לן למימר בחמור שלו אף בשאינו מחמר אחריו שמפני שביתתו עליו מן התורה אין לו להניחה עליו אלא כענין זה שאמרו כאן שמניח עלי' כשהיא מהלכת וכשהיא עומדת נוטלה הימנה, לא להניחו עלי' בענין שתעשה עקירה והנחה שאין לו לעבור על ד"ת, וכשאמרו למעלה חמור אתה מצווה עליו מן התורה עליו מפני שאפשר לו לבוא לאיסור תורה:"

4. **רמב"ם פרק כ' מהלכות שבת הלכה א' וב'**, וז"ל, "(א) אסור להוציא משא על הבהמה בשבת שנאמר (שמות כ"ג) למען ינוח שורך וחמורך אחד שור וחמור ואחד כל בהמה חיה ועוף ואם הוציא על הבהמה אף על פי שהוא מצווה על שביתתה אינו לוקה לפי שאיסורו בא מכלל עשה לפיכך המחמר אחר בהמתו בשבת והיה עליה משאוי פטור: (ב) והלא לאו מפורש בתורה שנאמר (שמות כ') לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך ובהמתך שלא יחרוש בה וכיוצא בחרישה ונמצא לאו שניתן לאזהרת מיתת בית דין ואין לוקין עליו:"

5. **ספר המצות לרמב"ן** (ראה באתר)

6. **אור שמח פרק כ' הלכה י"א**, וז"ל, "וראיתי להמקור חיים בהלכות שבת שעמד דלהוציא על ידי ב' בהמות יהא בכלל שבחבירו פטור בבהמתו מותר. וזה בדותא. דכמו דאמרו בירושלמי גבי מושיט בכל אתר את אמר על ידי שנים פטור וכאן אמרת חייבין. ומשני שכך היתה עבודת הלויים. כן הכא גבי הוצאה דמשכן דהיו ארבע עגלות ושמונת הבקר והיתה הוצאת העגלה על ידי שני בקרים חזינא דכן אורחיהו דבהמות לשאת שנים במשא ולא שייך לפטור משום שנים שעשאוהו וכד ניים ושכיב אמר להא מלתא:"

7. **אבי עזרי פרק כ' מהלכות שבת הלכה ו'** (ראה באתר)